

Sygn. akt I ACa 554/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Ewa Popek
Sędzia:	SA Jolanta Terlecka
Sędzia:	SA Jerzy Nawrocki (spr.)
Protokolant	Katarzyna Furmanowska

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2013 r. w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa D. M. (1)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w Ł.

o odszkodowanie i zadośćuczynienie

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 4 lipca 2013 r. sygn. akt I C 1030/11

I. oddala apelację;

II. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz D. M. (1) kwotę 5400 zł (pięć tysięcy czterysta) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

I A Ca 554/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 lipca 2013r. Sąd Okręgowy w Lublinie po rozpoznaniu sprawy z powództwa D. M. (1) przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w Ł. o odszkodowanie i zadośćuczynienie z tytułu śmierci rodziców powoda w wypadku komunikacyjnym - zasądził od pozwanego na rzecz powoda 220.000,00 zł tytułem odszkodowania i 380.000,00zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 31 lipca 2011r. do dnia zapłaty.

W pozostałej części oddalił powództwo, zasądził od pozwanego na rzecz powoda 17.607,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu i nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 20.010,00 zł tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu, od której uiszczenia zwolniony był powód.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. M. (1) i M. M. (2) byli dobrym i zgodnym małżeństwem, rodzicami D. – powoda w sprawie urodzonego w dniu (...). Wspólnie wychowywali także syna M. M. (1) z poprzedniego związku (...). Bardzo dbali o dzieci. Początkowo

zamieszkiwali w L. u rodziców M.. Od pewnego czasu zaś przebywali na stałe u matki M. M. (3). Tworzyli harmonijną rodzinę.

D. M. (1) był bardzo związany z rodzicami. Miał z nimi bardzo dobry kontakt. Ojciec odwoził go codziennie do szkoły. (dowód z przesłuchania M. M. (4) k. 87w zw. z k. 110v.

M. M. (2) zajmował się prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w którym uprawiał warzywa, które następnie sprzedawał na giełdzie towarowej (...) w W., na którą w okresie od września czerwca wyjeżdżał około 3 razy w tygodniu, a w miesiącach letnich 2 razy w tygodniu. Średnio z jednego wyjazdu uzyskiwał dochody rzędu 1.000,00 zł.

M. M. (1) zajmowała się natomiast domem, wychowaniem dzieci, nadto pomagała mężowi w przygotowaniu produktów rolnych na sprzedaż. Małżonkowie planowali budowę domu. Zakupili nawet potrzebne materiały budowlane. W domu tym planowali otworzyć zakład fryzjerski. (dowód z przesłuchania M. M. (4) k. 87 w zw. z k. 110v, dowód z zeznań S. M. k. 87)

W dniu 9 lipca 2009 roku miał miejsce wypadek drogowy w wyniku, którego śmierć ponieśli oboje małżonkowie. Sprawcą wypadku był kierujący samochodem ciężarowym marki R. o nr rej. (...) T. K., który posiadał ubezpieczenie OC u pozwanego.

W chwili wypadku M. M. (2) miał 32 lata, jego żona zaś 30 lat (odpisy skróconych aktu zgonu k. 16, 17).

Informację o śmierci rodziców 9-letniemu wówczas D. przekazały na drugi dzień w obecności psychologów babcie M. M. (4) i M. P. - matka M. M. (1). M. M. (4), ma 62 lata i została ustanowiona opiekunem małoletniego D. M. (1) (zaświadczenie k. 19), z którym mieszka. Razem z nimi mieszka brat ojca chłopca S. M..

Chłopiec bardzo przeżył śmierć rodziców . W wyniku śmierci rodziców doznał nagłego i bardzo silnego stresu. Płakał , nie mógł spać(dowód z przesłuchania M. M. (4) k. 87 w zw. z k. 110v). Od czasu śmierci rodziców bardzo się zmienił, stał się zamknięty w sobie. Bardzo tęskni za rodzicami, bardzo mu ich brakuje. Żyje przeszłością. Odczuwa poczucie krzywdy z powodu utraty rodziców. Do roku po śmierci rodziców utrzymywały się u niego nasilone zaburzenia emocjonalne m. in. zachowania regresyjne objawiające się tym, iż chciał aby babcia go myła i ubierała, które obecnie ustąpiły. Śpi z babcią w łóżku rodziców, nad którym wisi ich portret. Nie pozwala zmieniać wystroju ich pokoju. Często wspomina rodziców i to jak wspólnie spędzali czas. W dalszym ciągu utrzymuje się u niego zaburzone poczucie bezpieczeństwa osobistego i lęk. Chłopiec boi się że może utracić Babcię. Objawy smutku nasilają się u niego w porze wieczornej i nocnej oraz w okresie świątecznym. Wówczas bardzo płacze. Zdarza mu się zwrócić się do stryja zwrotem „tato.” Nadal nie pogodził się ze śmiercią rodziców, jest w okresie przedłużonej żałoby. Jest prawdopodobne, że D. M. (1) nigdy się z tym nie pogodzi. Skutki tej traumy może złagodzić psychoterapia. Stan psychiczny i emocjonalny uzasadnia psychoterapię długoterminową. (dowód z opinii biegłego z zakresu psychologii klinicznej k. 93-97.

Odczuwa brak pełnej radości z życia. Nie snuje planów na przyszłość. Niechętnie podejmuje kontakt społeczny. Z osobami dorosłymi nowo poznanymi jest ostrożny, niezbyt ufny. Lepszy kontakt ma z rówieśnikami i rodziną. Niechętnie otwiera się na nowe doświadczenia z zewnątrz.

Z uwagi na problemy w nauce korzysta z korepetycji, których miesięczny koszt wynosi około 500,00 zł. Co do zasady jest zdrowym dzieckiem, jednakże ma problemy z zębami, które uległy odwapnieniu ze względu na doznany stres (dowód z zeznań S. M. k. 87, dowód z przesłuchania M. M. (4) k. 87w zw. z k. 110v.)

Śmierć rodziców niekorzystnie wpłynęła na rozwój intelektualny, emocjonalny i społeczny chłopca. W sferze intelektualnej stwierdzono u powoda deficyty w zakresie rozumowania podczas działań matematycznych i tempa uczenia się. Występują u niego zaburzenia emocjonalne, które wpływają na zdolność do nauki. Chłopiec ma osłabioną motywację, przez co trudno mu jest skoncentrować się na zadaniu, a przez to ma obniżone tempo uczenia się, co opóźnia postępy w nauczaniu.

Od śmierci rodziców M. M. (4) zrezygnowała z prowadzenia gospodarstwa rolnego, oddała do sklepu zakupione na budowę domu materiały budowlane. Od 17 listopada 2010 roku utrzymuje się z emerytury, której wysokość od marca 2013 roku kształtuje się na poziomie 969,63 zł brutto. Natomiast D. M. (1) ma przyznaną rentę rodzinną, której wysokość od marca 2013 roku wynosi 831,15 zł. Wraz ze świadczeniem wypłacany jest dodatek sierocy w kwocie 382,50 zł. (informacja ZUS oddział w B. k. 131, dowód z przesłuchania M. M. (4) k. 87).

Pozwane Towarzystwo (...) uznało swoją odpowiedzialność co do zasady.

W dniu 30 czerwca 2011r. pozwany został wezwany do zapłaty:

- kwot po 125.000,00 zł tytułem dodatkowego odszkodowania za znaczne pogorszenie się sytuacji życiowej po śmierci matki i ojca, łącznie 250 000zł oraz

- kwot po 210.000,00 zł tytułem dodatkowego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę po śmierci rodziców oraz kwoty 200,00 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia. Pismo to ubezpieczyciel otrzymał w dniu 30 czerwca 2011 roku. (pismo z dnia 15 czerwca wraz z dowodem doręczenia k.30-36).

Poza procesem towarzystwo Ubezpieczeniowe wypłaciło powodowi odszkodowanie z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej wskutek śmierci rodziców w wysokości 80 000zł [art. 446 § 3 kc] oraz zadośćuczynienie za doznaną z tego tytułu krzywdę w wysokości 120 000zł [art. 446 § 4 kc] .

Sąd pierwszej instancji uznał roszczenia powoda są uzasadnione na podstawie art. 446 § 3 i 4 kc.

Sąd Okręgowy wskazał, że szkoda podlegająca naprawieniu na podstawie art. 446 § 3 k.c. polega nie tylko na pogorszeniu obecnej sytuacji materialnej, ale obejmuje także przyszłe szkody majątkowe, często nieuchwytne lub trudne do obliczenia, niemniej prowadzące do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej osoby najbliższej (wyrok SN z dnia 2 grudnia 2009 r., I CSK 149/09, LEX nr 607232).

Sprowadza się także do przeżyć psychicznych takich jak osamotnienie, tęsknota, stany lękowe i depresyjne (wyrok SN z dnia 26 października 1970 roku, sygn. akt III PZP 27/70, OSN 1971, poz.120). Przeżycia te wpływają na komfort codziennego życia i na realizację planów. Ich przełożeniem jest osłabienie energii życiowej, pogorszenie stanu zdrowia psychicznego, brak motywacji w życiu codziennym.

Niewątpliwie wskutek śmierci rodziców nastąpiło pogorszenie sytuacji życiowej powoda. Skoro z ustaleń wynika , że ojciec powoda osiągał dochód z tytułu prowadzenia gospodarstwa rządu ok. 2 000zł tygodniowo to pogorszenie sytuacji majątkowej jest oczywiste.

Jednakże szkoda powoda nie ogranicza się wyłącznie do sfery majątkowej. Powód w wieku 9 lat został osierocony. Jego życie diametralnie się zmieniło, nastąpiło przerwanie szczęśliwego, beztroskiego dzieciństwa. Pogorszenia się sytuacji życiowej powoda polega również na utracie opieki i troski ze strony rodziców, braku pomocy w przyszłym dorosłym życiu i wynikających z tego faktu ograniczeń w zakresie zapewnienia odpowiedniej edukacji. Opieka sprawowana nawet przez najbardziej kochaną babcię nie zastąpi w żaden sposób miłości i opieki rodziców.

Sąd Okręgowy miał na uwadze poglądy orzecznictwa, stosownie do których, sama utrata przez dziecko osobistych starań rodziców o jego utrzymanie i wychowanie stanowi przede wszystkim pogorszenie sytuacji życiowej, uzasadniające odszkodowanie na podstawie art.446§3 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 1968 r., I CR 654/67 OSNCP 1969/1/14).

Precyzyjne określenie szkody podlegającej naprawieniu na podstawie art. 446 § 3 kc jest trudne ze względu na brak ustawowych kryteriów jej miarkowania. Uznając jednak , w oparciu o dotychczasowe orzecznictwo Sądu Najwyższego, że celem odszkodowania z art. 446 § 3 k.c. jest kompensata niewymiernych szkód powodujących znaczne pogorszenie sytuacji życiowej osób bliskich zmarłego, których rozmiar nie może być dokładnie określony, tym niemniej przy określaniu wysokości odszkodowania należy m.in. mieć na względzie, że winno ono być utrzymane w rozsądnych

granicach odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa [wyroku z dnia 08 lutego 1977r. IV CR 3/77 LEX nr 7908], Sąd Okręgowy uznał, że żądanie zasądzenia odszkodowanie w wysokości po 110 000 zł z tytułu śmierci każdego z rodziców jest uzasadnione.

Za uzasadnione w całości Sąd Okręgowy uznał również żądanie zasądzenia zadośćuczynienia za doznana krzywdę w wysokości po 190 000zł za śmierć każdego rodzica , łącznie 380 000zł.

Sąd wskazał, że funkcją zadośćuczynienia jest rekompensacja strat niemajątkowych, krzywdy wywołanej przez śmierć najbliższego członka rodziny. Istota szkody niemajątkowej wiąże się z naruszeniem czysto subiektywnych przeżyć człowieka. W ocenie Sądu stan chłopca ustalony na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego w pełni uzasadnia żądanie jako adekwatne do rozmiaru poniesionej krzywdy. Śmierć M. i M. M. (2) była dla małoletniego powoda silnym wstrząsem i do tej pory jest źródłem niepokoju. D. M. (1) nie pogodził się ze śmiercią rodziców, a jego dzieciństwo zostało pozbawione beztrioski i radości.

Zasądzona kwota pozwoli na złagodzenie cierpienia wywołane śmiercią najbliższych powodowi osób i pomoże mu w dostosowaniu się do zmienionej sytuacji życiowej.

Sąd zasądził odsetki ustawowe od zasądzonych kwot od dnia 31 lipca 2011 roku. Podstawę rozstrzygnięcia o odsetkach stanowi przepis art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 14 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnych i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 r., nr 124, poz. 1152 ze zm.) Pełnomocnik powodów w piśmie odebrany przez pozwaną w dniu 30 czerwca 2011 roku zawarł wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, wobec termin 30 dniowy należy liczyć od tej daty, a w konsekwencji żądanie odsetek zasadne jest od 31 lipca 2011 roku.

Pomimo zasądzenia w wyroku jedynie kwoty 220 000zł tytułem odszkodowania i 380 000zł tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi od daty wskazanej w pozwie i oddaleniu powództwa w pozostałej części [pkt III wyroku Sąd Okręgowy w uzasadnieniu stwierdził, że na uwzględnienie zasługiwało również żądanie zasądzenia na rzecz powoda kwoty 200 zł tytułem zwrotu kosztów poniesionych w związku z konsultacją medyczną powoda.

Niewątpliwie w tym zakresie rozstrzygnięcie zawarte w wyroku jest sprzeczne z uzasadnieniem wyroku, niemniej z uwagi na ograniczony zakres rozpoznania sprawy w postępowaniu apelacyjnym skutek złożenia apelacji wyłącznie przez pozwane Towarzystwo , Sąd Apelacyjny nie mógł ingerować w tę część wyroku , która się uprawomocniła.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie w art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 99 kpc. Na zasądzoną kwotę 17 607zł złożyły się:

- wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 7.200 zł ustalone na podstawie § 6 pkt. 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. (Dz. U. z 2002 r., nr 163, poz. 1349 ze zm.),
- 17,00 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa,
- 10 000 zł jako równowartość uiszczony opłaty od pozwu oraz
- wydatki związane z opinią biegłego wynoszące 390,00 zł.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r., nr 167, poz. 1398 ze zm.) Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 20.010,00 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych w postaci części opłaty od pozwu, od której uiszczenia był zwolniony powód.

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany zaskarżając wyrok w części zasądzonej zadośćuczynienie, odszkodowanie i rozstrzygając o kosztach procesu.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucał:

1. Błąd w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, iż dochód rodziców D. M. (2) i M. M. (2) wynosił 8 000-10 000 zł miesięcznie.
2. obrazę prawa materialnego, w szczególności naruszenie przepisu art. 446 par. 3 k.c. poprzez błędną wykładnię i przyjęcie za odpowiednią sumę odszkodowania, obok dotychczas wypłaconej, kwoty 220.000,00 zł, zamiast kwoty 120.000,00 złotych;
3. obrazę prawa materialnego, w szczególności naruszenie przepisu art. 446 par. 4 k.c. poprzez błędną wykładnię i przyjęcie za odpowiednią sumę zadośćuczynienia, obok dotychczas wypłaconej, kwoty 380.000,00 złotych, zamiast kwoty 180.000,00 złotych;
4. obrazę prawa procesowego, w szczególności przepisu art. 233 k.p.c. poprzez dowolną ocenę materiału dowodowego oraz brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, a wyrażającą się w:
 - przyjęciu, iż rozmiar krzywd powoda związanych ze śmiercią rodziców M. i M. M. (2) uzasadnia zasądzenie po 190000zł (łącznie 380 000zł), jako adekwatnej kwoty zadośćuczynienia dla D. M. (1);
 - braku jasnych kryteriów oceny, dla których przyjęto, iż pogorszenie sytuacji życiowej powoda wskutek śmierci rodziców D. M. (1), uzasadnia przyjęcie łącznie kwoty 300 000 zł jako adekwatnej kwoty odszkodowania (120 000zł wypłacona w toku likwidacji szkody plus 220 000 zł zasądzonej wyrokiem);
 - nieuwzględnienie przy miarkowaniu wysokości odszkodowania otrzymywania przez powoda D. dochodów z tytułu renty rodzinnej oraz dodatku sierociego;
 - nieuzasadnionym przyjęciu wysokości dochodów zmarłych rodziców powoda w granicach 2000zł tygodniowo, w tym w oparciu się jedynie o zeznania świadka S. M. oraz przesłuchania w charakterze strony M. M. (4).

Apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku:

- w pkt I poprzez obniżenie zasądzonej kwoty odszkodowania z kwoty 220 000zł do 120 000zł, z ustawowymi odsetkami od dnia 31 lipca 2011r.
- w pkt II poprzez obniżenie zasądzonej kwoty zadośćuczynienia pieniężnego z 380 000zł do 180 000zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 lipca 2011r.;
- w pkt IV i V poprzez dokonanie stosunkowego rozliczenia kosztów procesu i zasądzenie kosztów od powoda na rzecz pozwanego.

Ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji oraz zasądzenie kosztów procesu od powoda na rzecz pozwanego poniesione przed sądem II instancji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie jest uzasadniona, a wydany przez Sąd Okręgowy wyrok ostatecznie odpowiada prawu.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że nie są uzasadnione podniesione w apelacji zarzuty naruszenia prawa procesowego – art. 233 kpc, a to z tego względu, że z treści ich nie wynika aby apelujący kwestionował ustalenia Sądu dokonane w oparciu zebrany materiał dowodowy, a jedynie podważał ocenę Sądu pierwszej instancji co do

odpowiedności zasądzonych kwot odszkodowania i zadośćuczynienia. Uznać należy zatem, że w tej części zarzuty naruszenia prawa procesowego stanowią uzupełnienie zarzutów naruszenia prawa materialnego – art. 446 § 3 i § 4 kc.

Obok przedstawionych zarzutów naruszenia prawa procesowego pozwany podnosił również zarzut błędu w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że rodzice powoda z tytułu prowadzonego gospodarstwa rolnego osiągnęli dochód na poziomie ok. 8 000 zł miesięcznie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zarzut ten nie jest uzasadniony w kontekście rozpoznawanej sprawy z dwóch powodów.

Po pierwsze pozwany nie kwestionuje, że z zeznań świadków wynika, że zasadniczym źródłem dochodu rodziców powoda była praca na gospodarstwie rolnym o profilu warzywniczym, a ojciec powoda sprzedawał warzywa na giełdzie. Istotnie Sąd pierwszej instancji stwierdził, że z jednego wyjazdu ojciec powoda uzyskiwał ok. 1000 zł dochodu, co nie pokrywa się z treścią zeznań świadków, którzy w tym kontekście mówili o przychodach z tytułu jednego wyjazdu na giełdę. Zatem dochody z jednorazowego wyjazdu na giełdę byłyby niższe w związku z koniecznością potrącenia kosztów własnych. Kwestia jaki dochód osiągnęli rodzice powoda z tytułu prowadzonego gospodarstwa rolnego miałyby znaczenie przy rozpatrywaniu roszczenia powoda o rentę na podstawie art. 446 § 2 kc. Wówczas ciążyłby na powodzie obowiązek udowodnienia możliwości zarobkowych rodziców jako zobowiązanych do alimentów i wówczas kwestia osiągniętych przez nich dochodów byłaby niewątpliwie kwestią wpływającą na rozstrzygnięcie o wysokości renty. Podobnie jak kwestia wysokości otrzymywanych przez powoda świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku ze śmiercią rodziców.

Natomiast w sprawie o zasądzenie odszkodowania na podstawie art. 446 § 3 kc kwestia ta jest istotna jedynie jako element podlegający ocenie ze względu na stopień pogorszenia się sytuacji powoda po śmierci rodziców. Pogorszenia nie wynikającego ze ścisłego matematycznego wyliczenia szkody polegającej na utracie osiągniętych przez rodziców powoda zarobków, lecz z faktu utraty rodziców, którzy dzięki wykonywanej pracy zapewniali synowi bezpieczne i komfortowe warunki opiekuńczo wychowawcze. Z tego względu zarzut pozwanego nie jest uzasadniony, gdyż nie wpływa na rozstrzygnięcie Sądu w sprawie.

Odnosząc się natomiast do istoty sporu pomiędzy stronami na etapie postępowania apelacyjnego, a mianowicie odpowiedności zasądzonych na rzecz powoda kwot odszkodowania i zadośćuczynienia wskazać należy, że utrwalony jest pogląd Sądu Najwyższego stwierdzający, iż z uwagi na szczególny charakter szkody podlegającej naprawie na podstawie art. 446 § 3 i § 4 kc ustalenie kwot odpowiednich jest prawem Sądu pierwszej instancji podlegającej kontroli Sądu II instancji jedynie w przypadku rażącego zawyżenia bądź zaniżenia zasądzonych kwot.

Apelacja pozwanego kwestionując wysokość zasądzonych kwot nie formułuje nigdzie zarzutu o ich rażącym zawyżeniu. Przedstawia jedynie własną propozycję kwot, które winny być zasądzone w oparciu o subiektywną ocenę pozwanego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w kontekście ustalonych w sprawie okoliczności faktycznych uznać należy, że suma wypłaconych przez pozwanego powodowi kwot z tytułu śmierci jego rodziców i zasądzonych z tego tytułu kwot przez Sąd pierwszej instancji, przedstawiająca wartość 800 000 zł, jest bardzo wysoka – co jednak nie oznacza, że jest to kwota zawyżona, a tym bardziej rażąco zawyżona.

Ocenny charakter obydwu roszczeń stanowi nie tylko wyzwanie dla Sądu, na którym spoczywa ciężar określenia kwot odpowiednich z tytułu odszkodowania i zadośćuczynienia, ale także stanowi wyzwanie dla strony, która jest zobowiązana określić swoje roszczenie w pozwie, określając tym samym górną granicę orzekania przez Sąd. Ponadto nie sposób przesądzić – nie odnosząc się do okoliczności konkretnej sprawy, które z roszczeń – o odszkodowanie czy o zadośćuczynienie powinno być zgłoszone w większym zakresie finansowym i czy – jak w sprawie niniejszej, wystąpienie podwójnej szkody [śmierć obojga rodziców] uzasadnia automatyczne podwojenie dochodzonych roszczeń, czy tylko jest to okoliczność, która winna być uwzględniona przy ustaleniu odpowiedniej kwoty. Ponadto w przypadku jednoczesnego zgłoszenia roszczeń przez poszkodowanego zachodzi niebezpieczeństwo niewłaściwego uzasadnienia ich zakresów, co w przypadku -gdyby się ściśle kierować żądaniem - mogło prowadzić do np. częściowego oddalenia roszczeń o odszkodowanie, ze względu na uzasadnianie ich okolicznościami wpływającymi

na wysokość zadośćuczynienia, a pominięcie tych okoliczności przy zasądzeniu zadośćuczynienia ze względu to, że nie zostały podniesione przez stronę.

W ocenie Sądu Apelacyjnego z uwagi na zgłoszone przez powoda roszczenia uznać należy, że naprawieniu podlega jedna szkoda polegająca na utracie przez małoletniego powoda obojga rodziców. Szkoda ta ma jednocześnie swój wymiar majątkowy [art. 446 § 3 kc] i niemajątkowy [art. 446 § 4 kc]. Powód występując z powództwem miał jedynie obowiązek określenia wysokości kwoty, której zasądzenia żądał, wskazując i udowadniając podstawę faktyczną całego roszczenia. Winien zatem wskazać czy zapłaty kwoty w określonej przez niego wysokości dochodzi jednocześnie z tytułu odszkodowania i zadośćuczynienia, czy wyłącznie dochodzi jednego z tych roszczeń. Takie generalne stanowisko niewątpliwie wpływa bowiem na ocenę zasadności wysokości żądanej kwoty. Natomiast nie ma obowiązku szczegółowego uzasadnienia wysokości wskazanych kwot z tytułu odszkodowania i zadośćuczynienia. Natomiast jest zobowiązany wskazać okoliczności faktyczne uzasadniające jego roszczenie. Sąd orzekający bada natomiast czy żądana przez niego kwota jest uzasadniona w świetle okoliczności faktycznych opisujących wielkość poniesionej przez powoda szkody w rozumieniu art. 446 § 3 kc i krzywdy w rozumieniu art. 446 § 4 kc.

Dlatego przy ocenie słuszności wyroku Sądu pierwszej instancji należy mieć na uwadze ponad to to czy kryteria jakie odnosił Sąd Okręgowy ustalając wysokość zasądzonych kwot zadośćuczynienia i odszkodowania były właściwe, także i to czy ostatecznie przyznana kwota z tytułu zadośćuczynienia i odszkodowania odpowiada prawu i zasadom słuszności.

Uznając, że kwota 800 000zł przyznana małoletniemu powodowi tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania w związku ze śmiercią rodziców nie jest rażąco zawyżona Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanego na podstawie art. 385 kpc i na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc w zw. z § 2 ust. 2 § 6 pkt 7 i § 13 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu [Dz.U. 163, poz.1348], zasądził od pozwanego na rzecz powoda koszt procesu poniesione w postępowaniu apelacyjnym w wysokości 5 400zł.